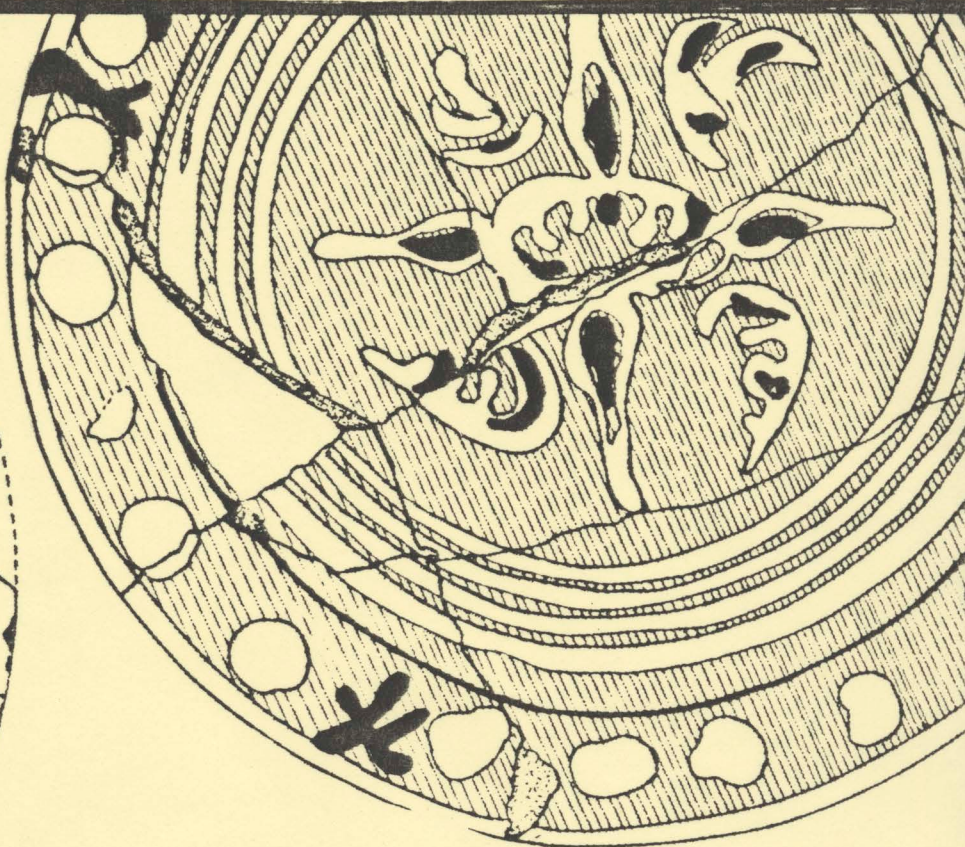

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1984:05

RAPPORT

25 kv Landsknekten 1-3
Provundersökning 1984
Stefan Kihlberg

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

RAPPORT
ARKEOLOGISK PROVUNDERSÖKNING AV 25 KV LANDSKNEKTEN,
TOMTERNA 5 - 17 INOM FORNLÄMNING GÖTEBORG 216

Stefan Kihlberg

På grund av planerad nybyggnation provundersökte Göteborgs arkeologiska museum under tiden 841001 - 841005 tomterna inom 25 kv Landsknekten i stadsdelen Haga, Göteborgs Kommun. (Fig 1) Provundersökningen gällde samtliga tomter i kvarteret utan tomterna 1, 2, och 3 som vid tillfället var bebyggda. Uppdragsgivare var Göteborgs stads Bostadsaktiebolag som planerade att bygga bostäder på tomtland.

Vid provundersökningen grävdes 15 provschakt av varierande längd och riktning på de aktuella tomterna. Schaktens placering blev, då det inte var möjligt att stänga av parkeringsverksamheten på tomterna, i första hand beroende av var det för tillfället inte stod några bilar parkerade. Provschakten grävdes ca 1.5 m breda och varierade i längd. I schakt där kulturlager påträffades gjordes lagerbeskrivningar, plan- och profilskitser. (Fig 2)

Över hela området fanns, där sentida källare ej förstört det, ett 0.20 - 0.40 m tjockt kulturlager. Detta innehöll träflislager, plankor och keramik. Den äldsta keramiken var från 1600-talets senare hälft.

Rester av den kaponiär som förband Göteborg med Skansen Kronan påträffades inte inom det undersökta området. Kaponiären har således legat längre åt väster.

Pollenprov för analys av grundtopografi och odlingshistoria togs av Mats Nyborg, Chalmers. Proverna har av kostnadsskäl ej analyserats.

Provundersökningen föranledde inte någon vidareundersökning.

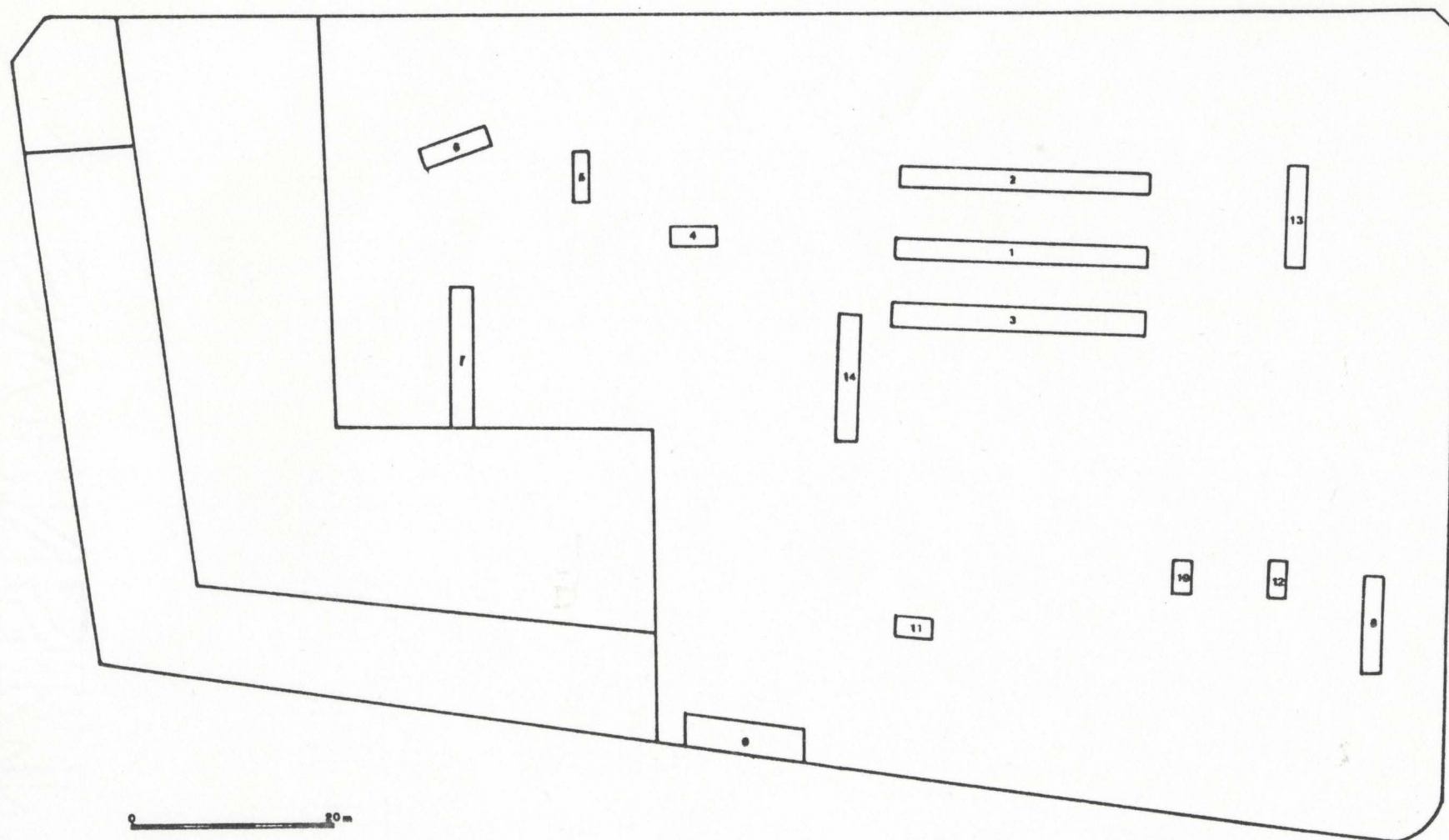

Fig 2.
Kv Landsknekten. Schaktplan med markeringar för
provschaktet.

KV LANDSKNEKTEN

SCHAKTBESKRIVNINGAR

Schakt 1

Inga kulturlager.

Under rivningsmassorna följde orörd grågul lera.

Schakt 2

LAGERFÖLJD (Uppifrån)

0.00 - 0.75 m	rivningsmassor
0.75 - 1.00 m	humusblandad sand, keramik
1.00 -	grågul lera

KONSTRUKTIONER (från söder)

ca 6.20 m	1. nedgrävning
nedgrävningen är fylld med lerblandad sand som innehåller keramik och tegelflis.
ca 8.30 m	2. Kopplingsbox
Kopplingsbox för trärör. Kopplingsboxen består av fyra st 40 cm långa och 10 cm breda bjälkbitar. Kopplingsboxen är kvadratisk. Ovanpå de fyra bjälkbitarna ligger fyra stycken, en i varje yttersida, från undersidan spikade bjälkbitar 40 x 8 cm stora. Under kopplingsboxen ligger blå smäcklera som skiljer sig ifrån den omgivande grågula bottenleran.
ca 11 m	3. Tvärgående rörschakt.
ca 19 m	4. Avfallsbinge
Avfallsbingen är minst 90 x 90 cm stor. Avfallsbingen försvinner in i östra schaktväggen. Bingens väggar består av 10 - 17 cm breda nedslagna brädor. Över bingens innehåll av gödsel ligger ett lager med omrörd påförd lera. Binge innehöll inte några fynd.

Schakt 3

Inga kulturlager.

Under rivningsmassorna följer orörd grågul lera.

Schakt 4

LAGERFÖLJD (uppifrån)

0.00 - 0.30 m	rivningsmassor
0.30 - 0.50 m	kulturlager med träkonstruktioner, keramik
0.70 - 1.10 m	kulturlager
1.10 - m	grågul lera

KONSTRUKTIONER (från söder)

ca 1 - 3 m I det övre kulturlagret ligger längs med det nord-syd gående schaktet en halvmeter-lång stockbit 15 cm Ø (diam). I rät vinkel utifrån denna ligger två stycken öst-väst gående 12 cm breda brädor. Båda är avbrytna efter ca 20 cm. Norr om träresterna ligger en östväst gående rad med 20 - 30 cm stora stenar. Träbitarna vilar på ett ca 18 cm tjockt lager av omrörd lera. Under denna lera följer ytterligare ett lager med humusblandad sand med tegelflis.

Schakt 5

Inga kulturlager.

Under rivningsmassorna följer grågul lera.

Schakt 6

LAGERFÖLJD (uppiifrån)

0.00 - 0.10 m	grus
0.10 - 0.16 m	sand
0.16 - 0.30 m	kullersten, gatsten sättsand
0.30 - 0.60 m	gråsvart, sotig humusblandad sand
0.60 - 0.80 m	gråsvart, mindre sotig humusblandad sand
0.80 - m	grågul lera

Sanden i det övre "kulturlagret" är fläckvis mera bränd än i det undre lagret. Där det inte varit källare finns alltså över 40 cm tjockt kulturlager.

Schakt 7

Inga kulturlager.

Under rivningsfyllet följer orörd grågul lera.

KONSTRUKTIONER

Under rivningsmassorna och ca 5 m från schaktets västra ände ligger en kraftig nord-syd gående stenmur med 80 - 100 cm stora stenar. Under muren ligger en rustbädd. Denna består av ett övre lager med ca 15 cm, tätt liggande öst-väst gående brädor. Under dessa ett lager med nord-syd gående ca 15 cm breda, med ca 40 cm avstånd från varandra liggande bjälkar. Under bjälkarna ytterligare ett lager med tätt liggande öst-väst gående brädor.

Schakt 8

LAGERFÖLJD

0.00 - 0.25 m	skräpmassor
0.25 - 0.45 m	kullersten/sättsand
0.45 - 0.90 m	gråbrun humusblandad sand, en stengodsbit. I östra delen av schaktet finns nedgrävning för trätunna, rör och källarmur genom denna nivå.
0.90 - 1.30 m	smidig grågrön lera
1.30 -	grågrön lera

KONSTRUKTIONER (från västra änden av schaktet)

ca 5m	nedgrävd tunna av trä. Tunnans övre kant står ca 90 cm under markytan, tunna är ca 50 cm hög och 40 cm Ø
4 - 6.5 m	nedgrävning för avloppsrör (Höganäsrör), nedgrävningen för röret har brutit av nedgrävningen för tunnan.
ca 7 m	källarmur, muren består av fyra skift med sten. De två undre av 40 - 60 cm stor sten, de två övre av 20 - 30 cm stor sten. Muren går vinkelrät mot schaktet alltså i nordsydlig riktning. Muren vilar på tre ca 40 cm breda rustbäddsfjölär. Källaren som följer öste om muren är grävd ned i det undre lerlagret. Källaren var fylld med rivningsfyller.

Schakt 9

Schakt 9 grävdes på tomt 18 utefter Östra Skansgatan för att söka efter rester av den kaponiär som förband Göteborg med Skansen Kronan. Några rester påträffades inte. Däremot påträffades i linje med Östra Skansgatan en nord-syd gående mur som består av 100 - 150 cm stora stenar. Muren påträffades vid ca 4 m norr om huset på tomt 16. Vid ca 9.5 m från Östra Skansgatan 16 vinklar muren in på tomten. Efter ytterligare ca 1.5 m norrut kommer en ny mur inifrån tomten som vinklar av utefter gatan söderut. Naturligtvis murar från den senaste bebyggelsen.

Schakt 10

LAGERFÖLJD

0.00 - 0.50 m	parkeringsplatsbeläggning, gårdsbeläggning
0.50 - 0.70 m	mörkbrunt humusblandat sandlager, keramik
0.70 - 0.90 m	ljusbrunt humusblandat sandlager
0.90 - m	grågul lera

Schakt 11

Inga kulturlager.

Under rivningsmassorna följde orörd grågul lera.

Schakt 12

LAGERFÖLJD

0.00 - 0.30 m	parkeringsplatsbeläggning
0.30 - 0.60 m	rivningsmassor
0.60 - 0.70 m	asfalt
0.70 - 0.80 m	tegelgolv
0.80 - 1.00 m	humusblandat sand
1.00 - 1.20 m	grågul lera
1.20 - m	grå lera

Schakt 13

Inga kulturlager.

Under rivningsmassorna följde orörd grågul lera.

Schakt 14

LAGERFÖLJD

0.00 - 0.20 m	humuslager/markyta
0.20 - 0.30 m	påförd lera, innehåller rivningsrester
0.30 - 0.40 m	blandad lera
0.40 - 0.90 m	humusblandad sand, innehåller tegelflis och keramik. Humushalten avtar nedåt.
0.90 - 1.10 m	humusblandad sand, uppblandad med lera, keramik
1.10 -	grågul lera

KV LANDSKNEKTEN 5 - 17 FYNDFÖRTECKNING

Landsknekten,
schakt 2

<u>FYNDSLAG</u>	<u>LAGER</u>	<u>VIKT GR</u>	<u>MIN IND</u>	<u>ANTAL</u>
Rödgoods	2	150	4	5
Vitgoods	2	>10	1	1
Fajans	2	60	3	3
Ostind. porslin	2	20	1	1

Landsknekten,
schakt 4

Rödgoods	2	850	7	14
Vitgoods	2	50	1	2
Stengods	2	150	1	5
Övrig porslin	2	>10		1
Kritpipa	2	>10		2
Glas	2	10		2

Landsknekten,
schakt 8

Stengods	2	20	1	1
----------	---	----	---	---

Landsknekten,
schakt 10

Rödgoods		25	1	1
----------	--	----	---	---

<u>FYNDSLAG</u>	<u>LAGER</u>	<u>VIKT GR</u>	<u>MIN IND</u>	<u>ANTAL</u>
-----------------	--------------	----------------	----------------	--------------

Landsknekten,
schakt 14b, 5

Rödgoods	5	100	2	2
Fajans	5	30	1	1

Landsknekten,
schakt 14b, 6

Fajans	6	50	1	1
--------	---	----	---	---

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs
innerstad - rapport.

Redaktion:	Eva Jönsson Kihlberg Inger Redebratt
Redigering:	Eva Jönsson Kihlberg
Foto:	Lars Noord, där inget annat anges
Teckningar och renritning:	Ferenc Schwetz
Utskrift och montering:	Inger Redebratt
Lay out:	Eva Jönsson Kihlberg Inger Redebratt

De arkeologiska fynden och övrigt undersökningsmaterial
förvaras på Göteborgs historiska museum.

Göteborgs arkeologiska museum i maj 1988